

јунака 1852. године од навале турске, која је била одбијена. Од Острога до Служа било је много бојева 1877. године, који се зову Девет крвавих дана. Ждребаник је манастир кога су сазидали Немањићи. Ђелија Пиперска исто манастир, кога је сазидао калуђер свети Стеван, гдје му се и сад мошти налазе. Мартинићи, гдје је под управом владике Петра Првог одржана велика пobjеда над Махмут-пашом Бушатлијом 1796. године; Маљат у Мартиниће, гдје је био бој са Турцима 1876. године; Рогами у Пиперима, где је наша војска побједила Турску 1876. године; Веље брдо, Коловоз и Расина главица знатни су због тога што су се на овим мјестима догађали многи бојеви са Турцима. На Орјој Луци налази се Књажев дворац.

■ **ПОДНЕБЉЕ** У овој нахији поднебље је по планина хладно, а у равници је доста топло. Земља је добра за обрађивање и сијање свију усјева, поврћа и воћа. Домаћа се животиња држи уопште у нас позната. У планинама, које су обрасле густом шумом, има доста дивљачи, а у ријекама има доста рибе.

■ **СТАНОВНИШТВО** Народ се у овој нахији занима земљорадњом и сточарством, а при томе и риболовом. Трговином и занатима бави се врло мало, јер још људи нијесу схватили њихову важност. Начин им је живљења неударан и прост, али је примјетити да се усавршава и побољшава.

ВАСОЈЕВИЋСКА НАХИЈА

■ **ГРАНИЦЕ** Ова нахија заузима источни дио земљишта Црне Горе, а граничи: са сјевера морачком нахијом и Старом Србијом, са југа Албанијом и Зетском нахијом и са запада зетском и морачком.

■ **ПЛЕМЕНА** Сва васојевићска нахија броји се као једно велико племе Васојевићи, које се ослободило испод Турака за вријеме владике књаза Данила Првог. 1854. године а дијели се по земљишту на Лијеву реку, Нахију и Полимље.

■ **ПЛАНИНЕ** У овој нахији највеће су планине: Ком, који неким дијелом припада и овој нахији као и Зетској, Сјекирица, Мокра Планина и Зелетин.

■ **РАВНИЦЕ** У овој нахији нема равница, али јој земљиште није кршевито већ је обрасло густим шумама и травом.

■ **ВОДЕ** Кроз ову нахију теку ријеке: Тара и Лим, које имају повише притоцица.

■ **ПУТОВИ** Ову нахију веже с Подгорицом

Насловна страна Буквара из 1836. године

коњанички пут, којим се иде од Полимља преко Андријевице уз ријеку Тару, па преко Вјетерника.

■ **ЗНАТНА МЈЕСТА** У овој су нахији знатна мјеста: Андријевица, варош на утоку ријеке Злорјечице у Лим; овдје је окружни суд, варошка управа, црква, основна школа, телеграф и пошта. Бојишта су: Букова Пољана, гдје је била битка 1877. године. Полимље, овдје је била још знатнија битка 1862. и 1879. године; Привија и Бијели Поток знатни

су због бојева у години 1877.

■ **ПОДНЕБЉЕ** У овој је нахији поднебље негдје хладно, а негдје топло. Земљиште је сасвијем плодно и већијем дијелом може се топити у вријеме суше. Сва поврћа и усјеви добро рађају. Од воћа има највише јабука и шљива. Од домаће животиње гаје се: говеда, коњи, добре овце и козе. У шумама има доста међеда и срна, а има и друге дивљачи. Земљиште је обрасло добро разним шумским дрвећем.

Ђуро Поповић
Јован Рогановић

ЗЕМЉОПИС

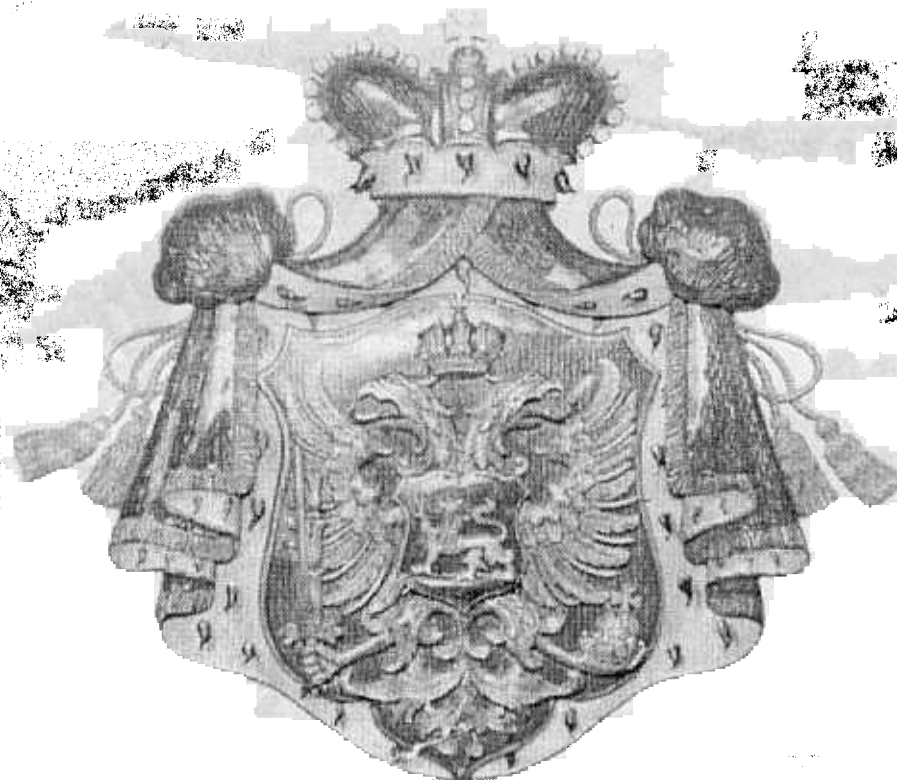
КЊАЖЕВИНЕ ЦРНЕ ГОРЕ

за

УЧЕНИКЕ III РАЗРЕДА

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

СА ДЕКЛАРАЦИЈОМ О УЈЕДИЊЕЊУ
СРБИЈЕ И ЦРНЕ ГОРЕ 1918. ГОДИНЕ

1895.

РЕПРИНТ ДОПУЊЕНО ИЗДАЊЕ

СТУПОВИ 1997.

ГЛАС ЈАВНОСТИ 2006.